

REFERAT Udvalget for Arbejdsmarked og Uddannelse 2026-2029 d. 07-05-2026

Mødedato Torsdag d. 07. maj 2026 kl. 16:15

Mødested Korsgade, Mødelokale 1, 1. sal

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Økonomivurdering pr. 31. marts 2026 - Udvalget for Arbejdsmarked og Uddannelse.....	4
Lukket: Danskuddannelse til voksne udlændinge m. fl.....	6
Status på ungeområdet.....	7
Drøftelse af ungeprofilundersøgelse 2026.....	10
Måltal for søgningen til ungdomsuddannelserne.....	11
Studietur for Udvalget for Arbejdsmarked og Uddannelse.....	14
Status på VAKS 2025.....	15
Orientering.....	18
Eventuelt.....	19
Lukket: Underskriftsark.....	20

Punkt 41: Godkendelse af dagsorden

85.02.02-G01-2-17

Forventet sagsgang

UAU

Indstilling

Direktøren for Børn, Uddannelse og Arbejdsmarked indstiller til Udvalget for Arbejdsmarked og Uddannelse:

1. At dagsordenen godkendes.

Beslutning

Godkendt.

Fraværende: Trine Blaabjerg (A)

Punkt 42: Økonomivurdering pr. 31. marts 2026 - Udvalget for Arbejdsmarked og Uddannelse

00.32.00-S00-19-26

Forventet sagsgang

UAU, ØK, BY

Anledning

I henhold til Mariagerfjord Kommunes økonomistyringsprincipper 2026-2029 skal der for de enkelte fagudvalg aflægges økonomivurdering pr. 31. marts 2026. Den samlede økonomivurdering behandles i Byrådet 28. maj 2026.

Indstilling

Direktøren for Børn, Uddannelse og Arbejdsmarked indstiller til Byrådet:

1. At den aktuelle økonomivurdering tages til efterretning.
2. At der laves en ekstraordinær økonomivurdering pr. 30. juni, til politisk godkendelse i august.

Sagsfremstilling

Der er udarbejdet økonomivurdering for Udvalget for Arbejdsmarked og Uddannelse pr. 31. marts 2026.

Økonomivurderingen omfatter først vurdering på driftsområderne. Som udgangspunkt er vurderingen lavet på baggrund af forbruget pr. 31. marts, dog er der taget højde for kendte og forventede afvigelser resten af året. Hovedparten af skønnene for overførslerne er usikre, da der fortsat er meget få data til rådighed på områderne. Vurderingen er lavet på baggrund af tilgængelig data og Mariagerfjord Kommunes egne tal for udviklingen i første kvartal. Derfor anbefales det, at der laves en ekstra økonomivurdering med udgangspunkt i 30. juni 2026 til politisk behandling i august 2026.

På nuværende tidspunkt forventes der et samlet forbrug på 832.753 t.kr. Det giver en samlet afvigelse på 16.325 t.kr. i merforbrug i forhold til et korrigeret budget på 816.428 t.kr.

Budget-/regnskabsåret 2026 (1.000 kr.)	Forbrug JAN - MAR	Korrigeret budget	Forventet regnskab	Afvigelse ift. korr. Budget*
Arbejdsmarked og Uddannelse i alt	182.202	816.428	832.753	-16.325
Serviceudgifter	2.490	19.268	17.060	2.208
Overførselsudgifter	179.712	797.160	815.693	-18.533

*+/Grøn = Mindreudgift/merindtægt, -/Rød = merudgift/mindreindtægt

*Afvigelsen er inkl. overførsler fra tidligere år

Økonomivurderingen pr. 31. marts 2026 for Udvalget for Arbejdsmarked og Uddannelse giver ikke anledning til budgetmæssige ændringer.

På grund af den begrænsede mængde tilgængelige data på nuværende tidspunkt, anbefales det, at der udarbejdes en ekstra økonomivurdering for området pr. 30. juni 2026.

I vedlagte bilag findes en mere detaljeret gennemgang af afvigelserne på områderne.

Beslutning

- 1) Taget til efterretning med bemærkning om, at Udvalget ønsker en yderligere belysning af førtidspensionsområdet.
- 2) Indstilles godkendt

Fraværende: Trine Blaabjerg (A)

Bilag

Arbejdsmarked og Uddannelse pr. 31. marts 2026

Punkt 43: Lukket: Danskuddannelse til voksne udlændinge m. fl.

54.15.00-G01-1-26

Godkendt.

Fraværende: Trine Blaabjerg (A)

Punkt 44: Status på ungeområdet

15.00.00-G01-6-26

Forventet sagsgang

UAU

Indstilling

Direktøren for Børn, Uddannelse og Arbejdsmarked indstiller Udvalget for Arbejdsmarked, Uddannelse og Familie til:

- udvalget tager orienteringen om status på ungeområdet til efterretning.

Sagsfremstilling

Overordnet billede af ungeområdet

Ungeområdet i Mariagerfjord Kommune omfatter unge i alderen ca. 13-29 år og vedrører indsatser inden for uddannelse og beskæftigelse.

Indsatsen for unge er organisatorisk forankret i Ungecenter Mariagerfjord, som er placeret adskilt fra jobcenteret. I ungecenteret er både den beskæftigelsesrettede indsats og uddannelses- og erhvervsvejledningen (UE) samlet.

Ungecenter Mariagerfjord består af beskæftigelses- og uddannelseskonsulenter samt uddannelse- og erhvervsvejledere, der rådgiver og vejleder unge i alderen 15-29 år. Der tilbydes uddannelsesvejledning fra 7. klasse med henblik på at understøtte elevernes valg af ungdomsuddannelse efter 9. eller 10. klasse.

Unge på offentlig forsørgelse

Samlet set modtager 662 unge i alderen 16-29 i 2025 år en offentlig ydelse. Skemaet her viser antal af unge på offentlig forsørgelse. I alt bor der 5.200 unge i aldersgruppen i Mariagerfjord Kommune, så andelen på offentlig forsørgelse svarer til 12,7%

	2025			
	Mariagerfjord			
	Antal fuldtidspersoner			
	16-19 år	20-24 år	25-29 år	i alt
A-dagpenge	.	16	61	77
Kontanthjælp	43	149	137	329
Sygedagpenge	.	16	38	54
Jobafklaringsforløb	.	.	15	15
Ressourceforløb	.	5	19	24
Fleksjob	.	6	18	24
Førtidspension	10	41	88	139
I alt	53	233	376	662

Unge på offentlig forsørgelse og udvikling i målgruppen

Efter kontanthjælpsreformen er uddannelseshjælp erstattet af kontanthjælp, som gives med forskellige satser. Det betyder, at både unge og voksne modtager samme ydelse, men med forskellige niveauer.

Antallet af unge på offentlig forsørgelse svinger over tid, men ligger samlet set relativt stabilt omkring 662 unge.

Samtidig ses en mindre stigning i andelen af aktivitetsparate unge. Aktivitetsparate unge er kendetegnet ved at være længere væk fra arbejdsmarkedet og have udfordringer ud over ledighed.

Unge uden uddannelse, som ikke er vurderet aktivitetsparat, modtager kontanthjælp på en sats, der tidligere svarede til uddannelseshjælp, og forventes som udgangspunkt at påbegynde en uddannelse.

Udviklingen peger dermed på en målgruppe, hvor en stigende andel har behov for en mere støttende og sammenhængende indsats. Det ses også i tallene for, at flere af de unge har indsatser på socialområdet parallelt med forløb ved Ungecenteret.

NEET-unge (unge uden uddannelse og beskæftigelse)

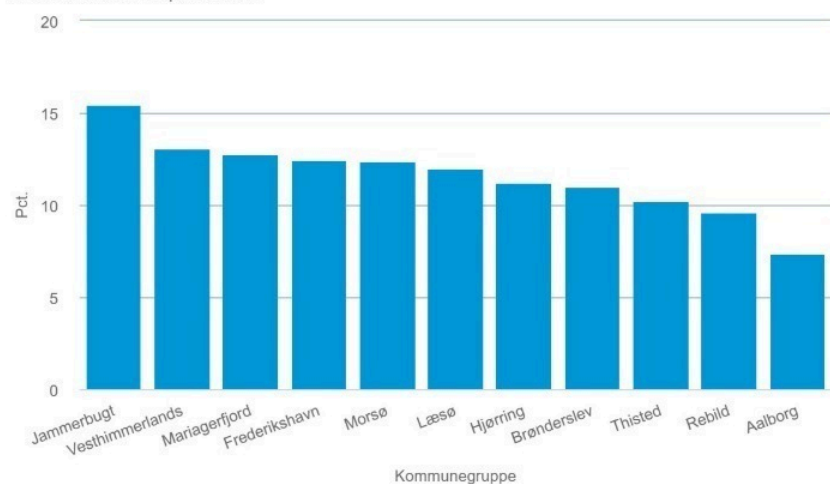
I 2024 har OECD udgivet en rapport om NEET-unge i Region Nordjylland. Rapporten peger på, at Danmark generelt har en høj erhvervsfrekvens og en relativt lav andel unge uden for uddannelse og beskæftigelse sammenlignet med OECD- og EU-gennemsnittet. I Nordjylland ligger NEET-andelen på 11,3 %, hvilket er tæt på landsniveau og under OECD-gennemsnittet.

Samtidig fremhæver rapporten, at der er forskelle mellem kommuner, og at en stor del af de unge i målgruppen har lav uddannelse og i nogle tilfælde udfordringer med trivsel. OECD peger i den forbindelse på betydningen af tidlig indsats, styrket samarbejde på tværs af områder samt en tættere sammenhæng mellem indsatser inden for uddannelse, beskæftigelse og mental sundhed.

Rapporten viser, at Mariagerfjord ligger blandt de fire nordjyske kommuner, med den højeste andel af NEET-unge. Derfor har vi takket ja til midler fra Trygfonden til fritidsjobindsatsen Alle unge med – fritidsjob og partnerskaber. Derfor indgår kommunen i indsatsen i samarbejde med TrygFonden og fire nordjyske kommuner. Mariagerfjord Kommunes andel udgør 6,2 mio. kr., og der er ansat fritidsjobvejledere i Uddannelses- og Erhvervsvejledningen med fokus på udvikling af nuværende partnerskaber. Indsatsen er også en del af Ungeløftet.

Andel af unge (16-24 år) uden for beskæftigelse og uddannelse (NEET)

Alder: 16-24 år i alt | Tid: 2020:

Ungeløftet

Næsten 45.000 af danske unge er hverken i uddannelse eller arbejde. Ungeløftet er et landsdækkende partnerskab på tværs af samfundet og er en del af en bred politisk aftale. Ungeløftet er en permanent indsats, hvor der bl.a. er afsat 2,3 milliarder kroner over ti år til at løfte de unge.?

Formålet er at løfte de unge tættere på arbejde eller uddannelse og give dem mulighed for at deltage i meningsfulde fællesskaber.?

Vi har i Mariagerfjord Kommune søgt og fået midler til indsatsen, hvor en del af midlerne til Ungeløftet er forudsat, at der årligt er ca. 50 unge i forløb med henblik på at opnå eller bevare tilknytning til arbejdsmarked eller uddannelse. Lokalt er der aktuelt 20-30 borgere i Ungeløft i Mariagerfjord Kommune og der arbejdes på at øge antallet.

Mariagerfjord Kommune er gennem Ungeløftet bevilget 2.000.000 kr. i 2025. Kommunen målretter de nye midler mod indsatsen Flere unge skal med. De nye puljemidler anvendes til en beskæftigelseskonsulent i 3,5 år, som arbejder ud fra

principperne i Flere unge skal med. Flere unge skal med er en helhedsorienteret indsats, der skal hjælpe unge med komplekse udfordringer tættere på job, uddannelse eller fællesskaber.

Indsatsen understøttes af eksisterende partnerskaber, herunder Uddannelsesby Hobro, partnerskabsaftaler med lokale virksomheder samt samarbejder med Headspace, TUBA, Red Barnet og DBU.

Der er derudover 34 borgere i IPS-forløb inklusiv unge i efterværn. IPS-indsatsen er en indsats, der er lagt ind under Ungeløftet, men som fortsat har sin egen økonomi og løber frem til 2027.

Læs mere på Ungeløftets hjemmeside.

Beskæftigelsesreformen og ungeområdet

Beskæftigelsesreformen indebærer en væsentlig frisættelse af beskæftigelsesindsatsen, hvor over halvdelen af de nuværende særregler og proceskrav bortfalder eller ensrettes. Det gælder blandt andet uddannelsespålæg og krav om hyppig aktivitet.

Samtidig ophører ungeområdet som selvstændig målgruppe, og opdelingen mellem unge og voksne bortfalder. For udsatte borgere indføres der fremover krav om én årlig afklarende samtale.

Reformen indebærer desuden en økonomisk omprioritering, hvor der samlet set nationalt reduceres med 400 mio. kr. på ungeindsatsen, mens 100 mio. kr. prioriteres til initiativer under Ungeløftet.

Samlet vurdering

Samlet set viser tallene, at der er en gruppe unge, som ikke er i uddannelse eller beskæftigelse, og som har behov for støtte i forhold til at opnå tilknytning hertil.

Tallene viser også, at en del af de unge både modtager offentlig forsørgelse og er i kontakt med socialområdet. Det indikerer, at en del af målgruppen har flere samtidige udfordringer og dermed behov for en sammenhængende indsats.

Samtidig viser tallene, at mange unge vurderes at være tættere på uddannelse eller beskæftigelse. Det peger på, at der for en del af målgruppen er gode muligheder for øget tilknytning med den rette støtte.

Samlet set peger det på behovet for en bred indsats, hvor der både er fokus på tidlig støtte og på mere målrettede indsatser for de unge, der har behov for det.

Der er vedhæftet et bilag med yderligere data om målgruppen.

Beslutning

Taget til efterretning.

Fraværende: Trine Blaabjerg (A)

Bilag

Data til status på ungeområdet

Punkt 45: Drøftelse af ungeprofilundersøgelse 2026

17.00.00-G01-4441-25

Forventet sagsgang

UBF, UAU, UKF og USO

Anledning

Der er i januar 2026 i samarbejde med ungdomsuddannelserne gennemført spørgeskemaundersøgelse - Ungeprofilen - blandt unge i kommunen. Resultaterne fremlægges til politisk orientering og drøftelse.

Indstilling

Direktøren for Børn, Uddannelse og Arbejdsmarked indstiller til Udvalget:

1. At undersøgelsen drøftes.

Inddragelse

Ungeprofilen er lavet i samarbejde med de lokale uddannelsesinstitutioner, og er blevet drøftet på partnerskabsmøde mellem kommunen og ungdomsuddannelserne i slutningen af marts 2026. Her var der særlig opmærksomhed på data omkring afhængighed af pengespil blandt de unge. Dette fokus tages også med til næste Lokalrådsmøde (strategisk samarbejde mellem politi og kommune).

Sagsfremstilling

For fjerde gang er der i januar måned gennemført Ungeprofil-undersøgelse på kommunens ungdomsuddannelser og 10. klassescenter. Undersøgelsen blev også gennemført i 2022, 2023 og 2024. Resultaterne er vist i vedhæftede bilag.

Fokuspunkter fra resultaterne er blandt andet:

- Flertallet af de unge er i trivsel og har det godt med både forældre og venner.
- Et større mindretal har udfordringer i forhold til mistrivsel.
- Under halvdelen dyrker sport eller motion i forening hver uge. Mange dyrker dog sport eller motion uden for forening, f.eks. i fitnesscenter.
- Et stort flertal sover for lidt, men der er en lille positiv fremgang i forhold til 2024.
- Der er stort forbrug af alkohol (lidt højere end landsgennemsnit) samt nikotinprodukter (lidt lavere end landsgennemsnit).
- Halvdelen arbejder i fritidsjob flere gange om ugen.
- Flere unge udviser tegn på pengespilsproblemer.

Sammenlignet med de øvrige unge i landet, der har besvaret Ungeprofilen, svarer de unge i Mariagerfjord Kommune nogenlunde det samme som gennemsnittet. På nogle områder ligger tallene for Mariagerfjord lidt bedre end landsgennemsnittet, f.eks. når det gælder at pjække fra skole, mens andre områder ligger lidt dårligere, f.eks. i forhold til alkohol.

Resultaterne for Mariagerfjord Kommune ligner i høj grad resultaterne fra Ungeprofilen 2024. Der er på mange af områderne altså ikke sket den store udvikling hverken i positiv eller negativ retning. I forhold til trivsel er der en mindre positiv udvikling siden den første Ungeprofil blev lavet i 2022, og her ser tallene for Mariagerfjord generelt lidt bedre ud end på landsplan.

Beslutning

Drøftet.

Fraværende: Trine Blaabjerg (A)

Bilag

Ungeprofil for Mariagerfjord 2026 - med udvikling

Punkt 46: Måltal for søgningen til ungdomsuddannelserne

54.00.00-A00-1-26

Forventet sagsgang

UAU

Anledning

I henhold til lov om kommunal indsats for unge under 25 år skal der én gang årligt fastsættes måltal for det kommende års søgning til ungdomsuddannelserne for elever i 9. og 10. klasse. Sagen er i år fremrykket til maj (mod tidligere september). Dette skyldes nationale krav fra Børne- og Undervisningsministeriet om, at kommunernes søge- og måltal skal være offentliggjort på kommunens hjemmeside senest ved udgangen af maj. Fastsættelsen af måltal understøtter udvalgets fokusområde ”Det skal være attraktivt at være virksomhed i Mariagerfjord”, idet fordelingen af unge på ungdomsuddannelserne har betydning for den lokale erhvervsstruktur og virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft.

Indstilling

Direktøren for Børn, Uddannelse og Arbejdsmarked indstiller til Udvalget for Arbejdsmarked og Uddannelse:

1. At udvalget drøfter de aktuelle søgetal for 2026.
2. At måltallet for søgning til erhvervsuddannelserne for 2027 fastholdes på 30%,
3. At måltallet for de gymnasiale uddannelser fastsættes til 65 % og øvrige til 5 %

Inddragelse

Fastsættelsen af måltal har i tidligere år været drøftet og kvalificeret i Partnerskabet for Uddannelsesby Hobro forud for sagens behandling i udvalget. Som følge af den fremrykkede tidsplan, kombineret med at søgetallene først offentliggøres ultimo marts, har det i år ikke været muligt at gennemføre en forudgående inddragelsesproces. Partnerskabet har dog tidligere fremhævet, at måltallene har værdi som politisk signal, men bør suppleres med et vedvarende fokus på de elever, der ikke går den direkte vej fra grundskolen til ungdomsuddannelse. På partnerskabets kommende møde til juni vil søgetal og måltal blive drøftet med henblik på at kvalificere det fremadrettede arbejde med at understøtte unges uddannelsesvalg samt sikre flere veje til faglært arbejdskraft.

Sagsfremstilling

For at imødegå mangel på faglært arbejdskraft har der gennem en årrække været et politisk fokus på at øge søgningen til erhvervsuddannelserne. Nationalt har målsætningen været, at mindst 30 % af en årgang skulle vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse. Med ”Aftale om en markant styrkelse af erhvervsuddannelserne” fra maj 2025 blev de nationale målsætninger imidlertid afskaffet. Aftalen gav kommuner og uddannelsesinstitutioner større frihed til at fastsætte lokale måltal baseret på lokale behov og udfordringer. Kommunerne er dog fortsat forpligtet til årligt at fastsætte måltal for søgningen til ungdomsuddannelserne.

Udvikling i søgningen i Mariagerfjord Kommune

Efter en positiv udvikling i 2025, hvor Mariagerfjord Kommune med en søgeprocent til erhvervsuddannelserne på 30,4 % indfrie både det lokale og nationale mål og samtidig fastholdte en høj søgning til de gymnasiale uddannelser, viser de nyeste tal for 2026 en ændring i tendensen. Tallene for 2026 viser et fald på 6 procentpoint i søgningen til erhvervsuddannelserne sammenlignet med 2025, samtidig med at en større andel har søgt de gymnasiale uddannelser. Til sammenligning er andelen, der har søgt en erhvervsuddannelse på landsplan i 2026 faldet ét procentpoint fra 20 % i 2025 til 19 % i år.

Søgning til ungdomsuddannelserne

	2022	2023	2024	2025	2026
Erhvervsuddannelser	27,6%	29,9%	27,6%	30,4%	24,4%

Gymnasiale uddannelser	63,3%	63,9%	65,0%	66,4%	71,6%
Forberedende uddannelser	1,6%	1,6%	2,1%	0,4%	1,1%
Øvrigt	6,5%	4,2%	5,0%	2,8%	2,9%

Note: Tabellen viser søgningen til ungdomsuddannelser efter 9. og 10. klasse i Mariagerfjord Kommune 2022-2026. Dataene omfatter elever, som bor i kommunen, herunder elever på folkeskoler, frie grundskoler, efterskoler, mv. Elever der søger 10. klasse eller efterskole er ikke inkluderet i dataene.

Når man ser på, hvor stor en andel af de unge med bopæl i kommunen, der søger uddannelse lokalt, peger udviklingen samlet set på, at den øgede søgning mod de lokale uddannelser, som vi har set de foregående år, fortsætter. Der er dog samtidig tegn på øget søgning ud af kommunen inden for erhvervsuddannelserne. For elever med bopæl i kommunen, som søger en erhvervsuddannelse, er andelen, der søger uddannelsen lokalt, faldet fra 40 % i 2025 til 34 % i 2026.

Tilsvarende er andelen af lokale elever, der søger 10. klasse, som søger den lokalt i kommunen, faldet fra 54 % i 2025 til 46 % i 2026. Faldet skal dog ses i lyset af, at 2025 var et år med en usædvanlig høj søgning til det lokale 10. klassetilbud. Set over en længere årrække ligger niveauet i 2026 fortsat relativt højt.

Lokale ansøgers valg af uddannelse i og uden for Mariagerfjord

	2022	2023	2024	2025	2026
Ungdomsuddannelse i Mariagerfjord	33%	38%	39%	39%	41%
<i>Gymnasiale ungdomsuddannelser</i>	58%	69%	75%	71%	70%
<i>Erhvervsuddannelser</i>	44%	34%	48%	40%	34%
Ungdomsuddannelse uden for Mariagerfjord	28%	28%	19%	25%	26%
<i>Gymnasiale ungdomsuddannelser</i>	42%	31%	25%	29%	30%
<i>Erhvervsuddannelser</i>	56%	66%	52%	60%	66%
10. klasse	34%	30%	37%	35%	30%
<i>10. klasse i Mariagerfjord</i>	33%	33%	36%	54%	46%
<i>10. klasse uden for Mariagerfjord</i>	67%	67%	64%	46%	54%
Øvrige aktiviteter	5%	4%	4%	2%	3%
Antal unge i alt	743	715	668	650	648

Note: Tabellen viser, hvordan elever med bopæl i Mariagerfjord fordeler sig på uddannelsesgrupperne hhv. i og uden for kommunen. Hovedtotalen omfatter alle uddannelsesgrupper, og procenterne angiver uddannelsesgruppens andel heraf. De kursiverede tal viser, hvor stor en andel af eleverne på uddannelsesgruppen der søger uddannelsen i eller uden for Mariagerfjord.

Fastsættelse af måltal for 2027

Forvaltningen anbefaler at fastholde et ambitiøst måltal for erhvervsuddannelserne på 30 %. Dette skal ses i lyset af, at Mariagerfjord Kommune har en arbejdsstyrke med en høj andel af faglærte (40,6 % mod 29,5 % på landsplan). Måltallet fungerer dermed som et strategisk pejlemærke for at understøtte den fremtidige rekruttering af faglært arbejdskraft og signalerer en fortsat politisk prioritering af erhvervsuddannelserne.

Forvaltningen anbefaler desuden af hæve måltallet for søgningen til de gymnasiale uddannelser fra 64 % til 65 % samt sænke måltallet for søgningen til øvrige fra 6 % til 5 % for bedre at afspejle de seneste års udvikling.

På den baggrund foreslås det, at måltallene for 2026 fastsættes til:

- 30 % for erhvervsuddannelser
- 65 % for gymnasiale uddannelser
- 5 % for øvrige

Andre veje til erhvervsuddannelserne

Måltallene omfatter udelukkende den direkte søgning fra 9. og 10. klasse, og derfor er det afgørende at opretholde en flerstrengt indsats, der adresserer de mange andre veje til en erhvervsuddannelse. En stor del af de elever, der påbegynder en erhvervsuddannelse, kommer nemlig ikke direkte fra grundskolen, men er ældre elever, brancheskiftere eller studenter fra de gymnasiale uddannelser.

For at understøtte dette, samarbejdes der målrettet mellem kommune, erhvervsliv og uddannelsesinstitutioner om initiativer som juniormesterlære, erhvervsrettet HF, opkvalificering og brancherettede forløb, rekruttering til voksenlære, mv. Afslutningsvist bemærkes det, at uddannelseslandskabet fra 2030 ændres markant med indførelsen af den nye EPX-uddannelse, som vil udgøre en væsentlig vej til erhvervsuddannelserne. I den forbindelse afprøves der i Mariagerfjord allerede fra 2027 nye praksisfaglige modeller og pædagogiske praksisser på tværs af gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelser, som kan give værdifulde erfaringer til den endelige udformning af EPX.

Beslutning

Ad 1) Drøftet

Ad 2-3) Godkendt

Fraværende: Trine Blaabjerg (A)

Punkt 47: Studietur for Udvalget for Arbejdsmarked og Uddannelse

00.05.11-G01-1-26

Forventet sagsgang

UAU

Anledning

Der lægges op til en drøftelse i Udvalget for Arbejdsmarked og Uddannelse om tidspunkt og tema for studietur.

Indstilling

Direktøren for Børn, Uddannelse og Arbejdsmarked indstiller til Udvalget for Børn og Familie:

1. At tema for studietur drøftes.
2. At tidspunkt for studietur drøftes.

Sagsfremstilling

Udvalget for Arbejdsmarked og Uddannelse har besluttet, at de som en del af udvalgsarbejdet vil søge inspiration udefra via en studietur i ind- eller udland.

Som første led i planlægningen skal udvalget vælge et overordnet tema. Temaet vil danne grundlag for den videre planlægning, herunder valg af destination og indhold. Efter der er valgt et tema, undersøger forvaltningen mulige relevante destinationer og faglige oplæg, hvorefter punktet dagsordenssættes igen.

Forvaltningen har foreslået tre temaer, som på hver sin måde relaterer sig til udvalgets ambition om at sikre, at flere gennemfører en uddannelse, oplever meningsfulde fællesskaber og får en varig tilknytning til arbejdsmarkedet. Nedenstående temaer foreslås:

- **Arbejdskraft-pipeline**
Hvordan der kan arbejdes strategisk med at skabe en stærkere kobling mellem uddannelse og det lokale arbejdsmarked. Fokus på samarbejde mellem kommune, uddannelsesinstitutioner og virksomheder med henblik på at sikre kvalificeret arbejdskraft, øge lokal tilknytning samt styrke rekruttering fra kanten.
- **Inddragelse og unges rettigheder**
Hvordan unges perspektiver kan inddrages i arbejdet med at styrke motivation, ejerskab og tilknytning til uddannelse og arbejdsmarked. Fokus på, hvordan unges erfaringer og behov kan bringes mere aktivt i spil i udviklingen af indsatser og tilbud.
- **Gode overgange og trivsel**
Hvordan der skabes gode sammenhænge og overgange fra grundskole til ungdomsuddannelse og videre til arbejdsmarkedet. Fokus på fællesskaber, motivation og trivsel som centrale faktorer for gennemførelse af uddannelse og tilknytning til arbejdsmarkedet.

Forvaltningen foreslår, at studieturen planlægges i foråret 2027. På det tidspunkt, har Byrådet arbejdet med sin vision, og en inspirationstur vil kunne bidrage til udmøntningen og fremtidige konkrete beslutningssager i byrådsperioden.

Økonomi

En studietur til udlandet forventes at koste ca. 80.000-100.000 kr. afhængigt af destination, transport indkvartering og fagligt program. En studietur i Danmark forventes at koste ca. 50.000-60.000 kr. afhængigt af destination priser til transport og indkvartering. Studieturen planlægges med en varighed på 2-3 dage.

Beslutning

Ad 1) Drøftet. Administrationen arbejder videre med den konkrete planlægning

Ad 2) Udvalget besluttede, at stile efter at studieturen afholdes i 1. halvår 2027.

Fraværende: Trine Blaabjerg (A)

Punkt 48: Status på VAKS 2025

15.18.00-G01-1-26

Forventet sagsgang

UAU/UTM

Anledning

VAKS blev i 2023 videreført i en økonomisk og omfangsmæssigt reduceret form, tilpasset den nye ramme for beskæftigelsesindsatsen og med et styrket samarbejde mellem Jobcenter og VAKS. Udvalget orienteres om de samlede resultater for 2025.

Indstilling

Direktøren for Børn, Uddannelse og Arbejdsmarked indstiller til udvalgene:

1. At orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

VAKS (Vejledning, Aktivering, Kompetenceafklaring og Samfundsnytte) er et beskæftigelsesrettet tilbud målrettet aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere under og over 30 år. Projektet blev etableret i 2011 i et samarbejde mellem Jobcenter Mariagerfjord og Teknik og Byg og er siden løbende blevet tilpasset gældende lovgivning samt udviklingen i målgruppernes behov.

VAKS er organisatorisk forankret i Teknik og Miljø (det tidligere Teknik og Byg). Som følge af ændringer i beskæftigelseslovgivningen blev VAKS pr. 1. februar 2023 omlagt fra opkvalificerende afklaringsforløb til virksomhedspraktik og nytteindsats med kapacitet til 12 borgere ad gangen.

VAKS har til formål at styrke borgernes tilknytning til arbejdsmarkedet gennem løsning af mindre, praktiske opgaver for primært det lokale foreningsliv og i mindre omfang kommunen. Indsatsen skal bidrage til, at borgerne opnår kompetencer, motivation og afklaring i forhold til beskæftigelse eller uddannelse.

Målgrupperne omfatter 1) job- eller uddannelsesparate borgere, 2) aktivitetsparate borgere med sociale, økonomiske eller helbredsmæssige udfordringer, 3) borgere i integrationsprogram, 4) personer omfattet af særloven for fordrevne fra Ukraine samt 5) personer omfattet af arbejdspligt.

Virksomhedspraktik i VAKS fungerer som træningsbane/understøttende indsats med henblik på at forberede borgeren til ekstern virksomhedspraktik eller understøtte opstart heri. Målgruppen er borgere, som endnu ikke kan opfylde kravene i ordinær praktik i en privat virksomhed.

Nytteindsats på VAKS anvendes så borgere kan opnå kendskab til normer og kultur på arbejdsmarkedet og få mulighed for at indgå i et arbejdsfællesskab samtidig med, at der udføres samfundsnyttigt arbejde. Nytteindsats anvendes ligeledes, når der er behov for at afprøve, om borgeren er i stand til at møde stabilt i aktivitet eller job.

Nytteindsats kan anvendes til alle målgrupperne på VAKS, men nogle af borgerne i nytteindsats har typisk behov for skånsomme rammer og afgrænsede opgaver, for at blive klar til at deltage i en aktivitet eller et job. Der arbejdes sideløbende med en afklaring af borgerens fremtidige arbejdsmarkedsrettede muligheder.

VAKS understøtter fokusområdet ”Alle skal have mulighed for at bidrage” ved at tage afsæt i borgernes ressourcer og udviklingsmuligheder. Gennem deltagelse i konkrete arbejdsopgaver får borgerne indsigt i og erfaring med arbejdspladskultur, struktur og samarbejde.

Resultater i 2025

Fra 1. januar til 31. december 2025 har 35 borgere været i indsats på VAKS. Det er en stigning på fire personer i forhold til antallet i 2024.

15 borgere har været i virksomhedspraktik og 21 har været i nytteindsatsjob, én person har været i både nytteindsatsjob og praktik. Antallet af borgere i virksomhedspraktik er faldet fra 27 i 2024 til 15 i 2025. Antallet af borgere i nytteindsatsjob er steget fra seks i 2024 til 21 i 2025.

Den øgede brug af nytteindsats skyldes først og fremmest, at borgere omfattet af arbejdspligten henvises til denne indsats. Derudover anvendes nytteindsats, når der er behov for lange forløb til at skabe en bæredygtig udvikling i forhold til at gøre en person klar til arbejdsmarkedet.

Afsluttede forløb

35 personer var i 2025 i et forløb hos VAKS. Nedenfor ses de væsentligste igangsatte aktiviteter efter de forløb, som sluttede i 2025. Fem personer er kommet i job, i lære eller i praktik i en ordinær virksomhed og én er kommet i offentlig praktik som led i afslutningen af forløb på VAKS.

Aktiviteter efter afslutning af forløb på VAKS	2024	2025
Ordinær job/lærling	Under 5*	5
Praktik i anden virksomhed	Under 5	Under 5
Andet tilbud/fleksjobvisiteret	7	Under 5
Fraflyttet kommunen/udrejst	Under 5	Under 5
Personlige årsager	5	Under 5
Uden ydelse	-	Under 5
Ikke fremmødt i tilbuddet	7	-
Fortsat på forløbet pr. 31.12	Under 5	5
Ledig (Ikke i indsats)	Under 5	11
I alt	31	35
* Antal under fem personer vises ikke af hensyn til databeskyttelse (GDPR).		

Varigheden af individuelle forløb på VAKS

Som udgangspunkt er et forløb på VAKS på 13 uger. Sagsbehandler har mulighed for at forlænge forløbet, hvis det vurderes, at borgeren vil have udbytte af et længere forløb.

I 2025 varede hovedparten af forløbene mellem 1 og 13 uger. Antallet af de øvrige forløb varierer kun lidt fra 2023 til 2025, dog ses der et fald i antallet af forløb på mellem 55-64 uger.

Antallet af meget lange forløb er uændret fra 2023 til 2025. I disse forløb arbejdes der med borgere med komplekse problemstillinger og med borgere, der har VAKS som base, mens der afprøves praktikker i andre virksomheder.

Nedenfor ses fordelingen af de individuelle forløb i forhold til varighed.

Varighed af forløb - antal uger	2023	2024	2025
1-13	6	17	19
14-26	5	5	6
27-40	Under 5	Under 5	Under 5
41-54	5	Under 5	Under 5
55-64	Under 5	Under 5	Under 5

65 -	-	Under 5	Under 5
I alt	21	31	35
* Antal under fem personer vises ikke af hensyn til databeskyttelse (GDPR).			

Opgaver i 2025

De opgaver, der udføres af VAKS, holder sig indenfor de lovgivningsmæssige rammer for statsstøtte, konkurrenceforvridning og fortrængning, der gælder for nytteindsatsjob.

VAKS har i 2025 hjulpet lidt over 70 foreninger og deltaget i en række lokale arrangementer, projekter og praktiske opgaver i området, blandt andet opsætning af indgangsportal for Skelund Landsbyforening, fremstilling af bord-/bænkesæt for Hobro Cykelklub og fældning af syv træer for Valsgaard Gymnastikforening.

Borgerens tilfredshed

Da rammerne for VAKS blev ændret i 2023, blev det besluttet, at der fremadrettet skulle evalueres på borgernes oplevelse af at deltage på VAKS.

Ved udgangen af 2025 har i alt 18 borgere valgt at besvare spørgeskemaet i forbindelse med afslutning af deres forløb.

Konklusionen på besvarelserne er, at 16 oplever at det var klart for dem, hvorfor de blev henvist til forløbet. 14 oplevede, at opgaverne og forløbet i meget høj grad gav mening. 15 oplevede, at forløbet i meget høj grad/høj grad har haft en positiv betydning for deres hverdag. 14 oplevede, at forløbet i meget høj grad/høj grad har gjort dem mere klar til uddannelse eller job. Kommentarerne er generelt positive og understøtter besvarelserne af spørgsmålene.

Evalueringen er vedlagt som bilag.

Fremadrettede tiltag

Jobcenteret og VAKS fastholder og udvikler løbende på det tætte samarbejde omkring at opstille realistiske planer for den enkelte borgers udbytte af forløbet. Der er fokus på en individuel tilgang til den enkelte, til at styrke borgerens selvtillid, udvikle kompetencer og afklare borgeren til jobrettede indsatser.

Tilstrømningen af ukrainere i 2025 og udfordringer med at etablere individuelle beskæftigelsesrettede aktiviteter til disse borgere har bevirket, at jobcenteret i 2026 igangsætter fire initiativer, der kan medvirke til at styrke den jobrettede indsats for de svageste af disse borgere. VAKS indgår i indsatsen som et af disse initiativer.

Beslutning

Taget til efterretning.

Fraværende: Trine Blaabjerg (A)

Bilag

VAKS. Evaluering 2023-2025

Punkt 49: Orientering

00.01.10-G01-4-14

Forventet sagsgang

UAU

Indstilling

Direktøren for Børn, Uddannelse og Arbejdsmarked indstiller til Udvalget for Arbejdsmarked og Uddannelse:

1. At orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

- Årsrulleplan
- Ledelse af Ungecentret

Beslutning

Taget til efterretning.

Fraværende: Trine Blaabjerg (A)

Bilag

Årsrulleplan 2026 UAU

Punkt 50: Eventuelt

00.01.00-G01-101-22

Forventet sagsgang

UAU

Beslutning

Intet at bemærke.

Fraværende: Trine Blaabjerg (A)

Punkt 51: Lukket: Underskriftsark

00.22.00-P35-3-23